

Bachelor SPD Bedrijfsadministratie

Associate Degree Financieel Management

hbo A&A Hogeschool voor de Accountancy

*Verslag van de uitgebreide opleidingsbeoordeling
12 september 2019*

Colofon

Instelling en opleiding

hbo A&A, Hogeschool voor de Accountancy
Paalbergweg 26, Amsterdam
Resultaat instellingstoets kwaliteitszorg: niet van toepassing

Opleidingen: Bachelor SPD Bedrijfsadministratie en Ad Financieel Management
Locatie: Amsterdam en Dordrecht
Variant: Deeltijd
Croho-nummer: 34436 (bachelor) en 80108 (Ad)

Visitatiecommissie

Dr. A.F. Groen, voorzitter
Drs. C. Coppens, deskundige
J.M.P. Dane, AA, deskundige
I. Ramadhin, student-lid
Drs. A.N. Koster, secretaris
De commissie is vooraf voorgelegd aan de NVAO.

De visitatie is uitgevoerd onder verantwoordelijkheid van
AeQui VBI
Vlindersingel 220
3544 VM Utrecht
www.AeQui.nl

Dit document laat zich het beste dubbelzijdig afdrukken.

Inhoudsopgave

Colofon	2
Inhoudsopgave	3
Inleiding	7
Beoogde leerresultaten	8
Programma.....	10
Personeel.....	14
Voorzieningen en begeleiding	15
Kwaliteitszorg	17
Toetsing	19
Gerealiseerde leerresultaten.....	21
Bijlagen	23
Bijlage 1 Visitatiecommissie	24
Bijlage 2 Programma visitatie	25

Samenvatting

Op 12 september 2019 is de bacheloropleiding SPD Bedrijfsadministratie en de Ad-opleiding Financieel Management van hbo A&A, Hogeschool voor de Accountancy gevisiteerd door een commissie van AeQui. Vanwege het oordeel voldoet ten dele over standaard 9 (Kwaliteitszorg) is het totaaloordeel van de commissie **positief onder voorwaarden**.

Beoogde leerresultaten

De beoogde leerresultaten van de bacheloropleiding SPD Bedrijfsadministratie en de Ad-opleiding Financieel Management zijn ontleend aan het landelijk beroepsprofiel. De relatie tot de CEA-eindtermen kan geëxpliciteerd worden. Het niveau van de praktijk- en beroepsgerichte leerresultaten voldoet. De beroepsgerichte opleidingen sluiten goed aan bij de ontwikkelingen en de behoefte in het werkveld. De commissie beoordeelt dat deze standaard voldoet voor zowel de bachelor- als de Ad-opleiding.

Programma

De modulair opgezette opleidingen zijn sterk beroeps- en vakgericht en richten zich op de werkende accountancy & controlling professional. Het niveau van de beroepsgerichte projecten en praktijkintegratieopdrachten voldoen aan de eisen en zijn in samenspraak met de branche geformuleerd en gevalideerd. Praktijkgericht onderzoek in de opleiding kan zich nog meer richten op het kritisch benaderen van modellen. De begeleiding aan studenten is goed. Het beleid voor vrijstellingen is in het examenreglement geëxpliciteerd, maar dient beter met de examencommissie gedeeld te worden en valt onder directe verantwoordelijkheid van de opleiding. De commissie beoordeelt dat het programma voldoet voor zowel de bachelor- als de Ad-opleiding.

Personeel

Het voldoende gekwalificeerde docententeam bestaat uit 22 personen, die veelal werkzaam zijn in de dagelijkse (beroeps)praktijk. Bovendien is er voldoende expertise beschikbaar op het gebied van begeleiding, toetsdeskundigheid en didactische en onderzoeksvaardigheden. Het is wenselijk de docenten te stimuleren om op een meer regelmatige basis professionaliseringsactiviteiten voor specifiek hbo A&A te verrichten. De commissie beoordeelt dat het personeel **voldoet** voor zowel de bachelor- als de Ad-opleiding.

Voorzieningen en begeleiding

hbo A&A maakt gebruik van twee leslocaties. De huisvesting en de materiële voorzieningen zijn toereikend, evenals de digitale en de in de cloud geplaatste leeromgeving. Het onderwijsteam van hbo A&A ondersteunt en begeleidt de student vanaf de start bij het maken van keuzes. De kleinschalige opleidingen kenmerken zich door een persoonlijke benadering. De commissie beoordeelt dat de voorzieningen en begeleiding voldoen voor zowel de bachelor- als de Ad-opleiding.

Kwaliteitszorg

De instelling hbo A&A wordt operationeel gestuurd en beschikt over een systematiek voor kwaliteitszorg. Er is een aantal kwaliteitsinstrumenten voor handen. De kwaliteitszorg dient geëxpliciteerd te worden. De centrale positie van de leiding van hbo A&A leidt tot een kwetsbaarheid in continuïteit. Ook dient de examencommissie zich bewuster te zijn van haar rol in de kwaliteitszorg. Deze overwegingen in ogenschouw nemend, beoordeelt de commissie deze standaard voor zowel de bachelor- als de Ad-opleiding als voldoet ten dele.

Toetsing

De opleidingen beschikken over een adequaat toetsstelsel. Het traditionele toetsprogramma is samenhangend en overzichtelijk. De inhoud van de toetsing sluit aan bij landelijke toetsen; het niveau ervan is landelijk gezien bovengemiddeld. De opleiding heeft toetsmatrizen ontwikkeld met adequate beoordelingscriteria. Het toetsprogramma levert een ruime hoeveelheid aan informatie op over het functioneren van de student. De integrale competentiebeoordeling staat in de praktijk nog in de kinderschoenen. hbo A&A heeft goed zicht op de studievoortgang van studenten. De kwaliteit van de toetsing is op verschillende manieren geborgd. De examencommissie is voldoende in staat om de kwaliteit van de toetsing en beoordeling te borgen. De commissie kwalificeert op grond van de gesprekken

en de onderliggende documentatie de toetsing als voldoet.

Gerealiseerde leerresultaten

Het afstuderen bestaat uit een afstudeerscriptie (bacheloropleiding) of een slotexamen (Ad-opleiding). De commissie heeft 21 eindwerken bestudeerd, waarvan alle zes eindwerken van de Ad-opleiding en 15 van de 21 van de bacheloropleiding. De 'body of knowledge' van de opleidingen en de vertaling daarvan in de praktijk komen zichtbaar terug in de eindwerken. Aandachtspunt is de breedte van de theorie. De scripties zijn navolgbaar beoordeeld en de beoordelingen correleren met de kwaliteit van het werk. De cijfers zijn over het algemeen relatief laag en vertonen weinig spreiding. Studenten kunnen meer worden uitgedaagd door hen te stimuleren ook buiten het eigen werk opdrachten te laten doen en modellen kritischer te benaderen. De verantwoording van de beoordeling krijgt voldoende aandacht. Afgestudeerden voldoen aan de wensen van het beroepenveld. De commissie kwalificeert op grond van de gesprekken en de onderliggende documentatie de gerealiseerde eindkwalificaties als voldoet.

Voorwaarden

Op grond van het oordeel 'voldoet ten dele' voor Standaard 9 (Kwaliteitszorg) adviseert de commissie de opleiding positief onder voorwaarden. Deze voorwaarden luiden voor beide opleidingen:

- Zorg bij docenten voor een breed gedragen visie op en uitwerking van de kwaliteitszorg;

Alle standaarden van het NVAO kader zijn met een 'voldoet' beoordeeld, behalve standaard 9 (Kwaliteitszorg), deze beoordeelt de commissie met een 'voldoet ten dele'. De commissie acht het haalbaar en realistisch dat de opleiding binnen twee jaar aantoont dat de door de commissie geadviseerde verbeteringen zijn gerealiseerd. Daarom adviseert de commissie tot het stellen van voorwaarden. Op die grond geeft de visitatiecommissie een advies **positief onder voorwaarden** inzake accreditatie van de bacheloropleiding SPD Bedrijfsadministratie en de Ad-opleiding Financieel Management van hbo A&A, Hogeschool voor de Accountancy.

Namens de voltallige visitatiecommissie,
Utrecht, oktober 2019

Dr. A.F. Groen
Voorzitter

- Expliciteer de huidige kwaliteitszorg waardoor de huidige informele werkwijze beter wordt geborgd en zorg dat de beschikbare instrumenten beter worden benut.
- Verklein de kwetsbaarheid van de leiding van hbo A&A door meer taken formeel te delegeren naar betrokkenen;
- Zorg ervoor dat de examencommissie zich bewust is van haar rol in de kwaliteitszorg.

Aanbevelingen

Met het oog op de toekomst geeft de commissie verder de volgende suggesties ter overweging, deze staan een positief oordeel over de desbetreffende standaarden niet in de weg:

- Geef de klankbordgroep een meer directe en actieve rol voor de inhoud van de opleidingen;
- Geef ook docenten meer inbreng bij de invulling van het programma;
- Versterk en expliciteer de samenhang tussen de verschillende modules;
- Zorg voor een betere borging van de kwaliteit van de opdrachten en de werkplek;
- Ontwikkel een eigen scholingsplan voor de professionalisering van docenten;
- Werk de integrale competentiebeoordeling nader uit;
- Daag studenten meer uit om buiten het eigen werk onderzoek te doen en meer literatuur kritisch te bestuderen;
- Werk de beoogde inhoud van de scriptie verder uit en geef hier expliciet aandacht aan praktijkgericht onderzoek.

Drs. A.N. Koster
Secretaris

Overzicht beoordeling

De beoordelingen per standaard zijn weergegeven in onderstaande tabel.

Standaard	Beoordeling Bachelor-opleiding	Beoordeling Ad-opleiding
1. Beoogde leerresultaten	Voldoet	Voldoet
2. Oriëntatie van het programma	Voldoet	Voldoet
3. Inhoud van het programma	Voldoet	Voldoet
4. Leeromgeving van het programma	Voldoet	Voldoet
5. Instroom	Voldoet	Voldoet
6. Personeel	Voldoet	Voldoet
7. Materiële voorzieningen	Voldoet	Voldoet
8. Begeleiding	Voldoet	Voldoet
9. Kwaliteitszorg, kwaliteitscultuur en ontwikkeling	Voldoet ten dele	Voldoet ten dele
10 Toetsing	Voldoet	Voldoet
11 Gerealiseerde leerresultaten	Voldoet	Voldoet
Eindbeoordeling	Positief onder voor- waarden	Positief onder voorwaarden

Inleiding

De bacheloropleiding SPD Bedrijfsadministratie en de Ad-opleiding Financieel Management van hbo A&A zijn gericht op het werkveld van de accountancy & controlling professional in een accountantspraktijk en het bedrijfsleven. Studenten volgen een studie om de kansen op promotie te vergroten en te groeien in hun loopbaan. In dit rapport worden beide opleidingen beschreven omdat zij veel overeenkomsten kennen: de eerste twee jaren zijn nagenoeg gelijk. De verschillen en overeenkomsten tussen beide opleidingen worden expliciet beschreven.

De instelling

hbo A&A Hogeschool voor de Accountancy is als rechtspersoon voor hoger onderwijs aangewezen en is een voorzetting van Stichting Hogeschool ABC Dordrecht e.o. (opgericht 1 januari 1990). hbo A&A is gespecialiseerd in het verzorgen van opleidingen voor de accountancy & controlling professional in het MKB en biedt uitsluitend deeltijd-contactonderwijs aan. De accountantsopleidingen Accountancy-MKB AA en Assurance AA van hbo A&A zijn aangewezen door de Commissie Eindtermen Accountantsopleiding (CEA). hbo A&A is de enige hbo-instelling die de aanwijzing heeft om de opleiding Assurance AA te verzorgen. De opleidingen van hbo A&A zijn gericht op het werkveld van de accountancy & controlling professional in een accountantspraktijk en het bedrijfsleven.

De opleiding

Zowel de bacheloropleiding SPD Bedrijfsadministratie als de Ad-opleiding Financieel Management richten zich op de professional in een financiële functie als (assistent) controller in het bedrijfsleven en een functie als assistent accountant. De Ad-opleiding Financieel Management richt zich op de werkende professional in een ondersteunende functie in het administratieve beroep, waarbij de gewenste leerresultaten op NLQF niveau 5 worden getoetst. De bacheloropleiding SPD Bedrijfsadministratie betreft een verdieping en verbreding van de kennis en vaardigheden uit de Ad-opleiding Financieel Management. Deze bacheloropleiding richt zich op een zelfstandige

functie in het administratieve beroep, waarbij de gewenste leerresultaten op NLQF niveau 6 worden getoetst.

De visitatie

Hogeschool heeft aan AeQui VBI opdracht gegeven de onderhavige visitatie uit te voeren. Hiertoe heeft AeQui in samenwerking met de opleiding een onafhankelijke en ter zake kundige commissie samengesteld. Met vertegenwoordigers van de opleiding heeft een voorbereidend gesprek plaatsgevonden.

De visitatie heeft op 12 september 2019 plaatsgevonden volgens het programma dat in bijlage 2 is weergegeven. De commissie heeft zich daarbij expliciet georiënteerd op het cluster waarin deze opleiding geplaatst is. Dit is met het voltallig panel gedaan, tijdens het voorbereidend overleg, en afsluitend bij de oordeelsvorming. De hiertoe benodigde kennis was aanwezig in (een deel van) het panel.

De commissie heeft de beoordeling in onafhankelijkheid uitgevoerd; aan het einde van de visitatie is de opleiding in kennis gesteld van de bevindingen en conclusies van de commissie.

Deze rapportage is op 14 oktober 2019 in concept toegestuurd aan de opleiding; de reacties van de opleiding zijn verwerkt tot deze definitieve rapportage.

Op initiatief van de opleiding heeft een ontwikkelgesprek plaatsgevonden op 12 september 2019, na afloop van de visitatie. De resultaten van dit ontwikkelgesprek hebben geen invloed op de in dit rapport weergegeven beoordeling.

Beoogde leerresultaten

De beoogde leerresultaten van de bacheloropleiding SPD Bedrijfsadministratie en de Ad-opleiding Financieel Management zijn ontleend aan het landelijk beroepsprofiel. De relatie tot de CEA-eindtermen kan geëxpliciteerd worden. Het niveau van de praktijk- en beroepsgerichte leerresultaten voldoet. De beroepsgerichte opleidingen sluiten goed aan bij de ontwikkelingen en de behoefte in het werkveld. De commissie beoordeelt dat deze standaard **voldoet** voor zowel de bachelor- als de Ad-opleiding.

Standaard 1: De beoogde leerresultaten passen bij het niveau en de oriëntatie van de opleiding en zijn afgestemd op de verwachtingen van het beroepenveld, het vakgebied en op internationale eisen.

Bevindingen

Voor de bacheloropleiding SPD Bedrijfsadministratie is een landelijk beroepsprofiel ontwikkeld, dat in 2017 is vastgesteld door het Nederlands Genootschap van Opleiders voor comptabele- en economische examens (NGO). Het opleidingsprofiel van NGO/ENS sluit aan bij het beroepsdomein van de accountant en de controller, waardoor de opleidingen twee uitstroomprofielen kent: Accountancy en Controlling. De Ad-opleiding en de bacheloropleiding zijn verder deels gebaseerd op de landelijk erkende opleidingen Moderne Bedrijfsadministratie en Vakopleiding Bedrijfsadministratie en Accountancy van de Associatie voor Examinering. Ook andere NGO/ENS-leden (LOI, NIFA) kennen een soortgelijke profilering. In het opleidingsprofiel is het kennisniveau bepaald en zijn de beheersingsniveaus van de competenties en de basisvaardigheden vastgelegd. Het beroepsprofiel van de Ad-opleiding is afgeleid van het profiel van de bacheloropleiding.

De Ad-opleiding Financieel Management richt zich op de werkende professional in een ondersteunende functie in het administratieve beroep. De bacheloropleiding SPD Bedrijfsadministratie is een verdieping en verbreding van de kennis en vaardigheden uit de Ad-opleiding Financieel Management. Deze opleiding richt zich op een zelfstandige functie in het administratieve beroep.

De beoogde leerresultaten van de bachelor- en de Ad-opleiding zijn dus gebaseerd op drie raamwerken:

- 1) Body of Knowledge en Skills (BoKS) van het landelijk beroepsprofiel van de bachelor SPD Bedrijfsadministratie;
- 2) Het Nederlandse kwalificatieraamwerk NLQF niveau 5 (Ad-opleiding) en 6 (bacheloropleiding);
- 3) De CEA-eindtermen voor de accountantsopleiding.

Daarnaast zijn voor zowel de afgestudeerde Ad'er als de afgestudeerde bachelor onderstaande elementen uit het heo (hoger economisch onderwijs)-profiel van toepassing, op niveau 5 voor de Ad en op niveau 6 voor de bachelor:

- een gedegen theoretische kennis van de kennisonderdelen uit de BoKS;
- onderzoekend vermogen
- professioneel vakmanschap
- beroepsethiek en maatschappelijke oriëntaties.

De opleidingen beschikken over een beroepenveldcommissie, in casu de beroepenveldcommissie van NGO. Daarnaast maakt hbo A&A gebruik van een eigen klankbordcommissie, met leden afkomstig uit het beroepenveld. De klankbordcommissie is zowel voor de ad- en bacheloropleiding als voor de post-bachelor accountantsopleiding. Tweemaal per jaar komt de beroepenveldcommissie van NGO bijeen. Daarnaast heeft hbo A&A tweemaal per jaar formeel overleg met de klankbordgroep over actuele ontwikkelingen in het werkveld. De beroepenveldcommissie van NGO attendeert de leden van het NGO over

ontwikkelingen in het werkveld en adviseert over gewenste aanpassingen in het beroepsprofiel.

Overwegingen

De missie en visie van hbo A&A is adequaat geformuleerd. Deze visie zijn op de juiste wijze vertaald naar de beoogde leerresultaten van de bachelor- en de Ad-opleiding. Hierbij houdt hbo A&A voldoende rekening met het landelijke beroepsprofiel. De relatie tussen de beoogde leerresultaten en de CEA-eindtermen kan naar het oordeel van de commissie geëxpliciteerd worden, zodat dit ook voor studenten en docenten inzichtelijk is.

De beoogde leerresultaten van de Ad-opleiding zijn adequaat afgeleid van die van de bacheloropleiding: de Ad-opleiding kan worden beschouwd als een tussenstation naar het verkrijgen van een getuigschrift voor de bacheloropleiding.

De beoogde leerresultaten van zowel de bachelor- als de Ad-opleiding voldoen aan internationaal aanvaarde niveaubeschrijvingen en standaarden (Dublindescriptoren voor de bachelor en Dublindescriptoren Short Cycle voor de Ad) en zijn duidelijk van praktijkgerichte aard.

De commissie is van oordeel dat de beroepsgerichte bachelor- en Ad-opleiding goed aansluiten bij de ontwikkelingen en de behoefte in het werkveld. Potentiële studenten en hun werkgevers (kleine kantoren en ook de grote landelijke accountants kantoren) weten hbo A&A goed te vinden en plaatsen gericht hun medewerkers als studenten bij hbo A&A. De commissie is dan ook van mening dat de opleidingen een eigen, onderscheidende positie hebben in het werkveld.

De leden van de beroepenveldcommissie (Klankbordcommissie) kenmerken zich volgens de visitatiecommissie door hun betrokkenheid. Wel is de commissie van oordeel dat deze klankbordgroepcommissie een meer actieve rol kan spelen voor de opleiding, wanneer deze een meer formele rol krijgt in de kwaliteitszorg (zie ook standaard 9).

Deze overwegingen in ogenschouw nemend, beoordeelt de commissie dat deze standaard **voldoet**. Dit geldt voor zowel de bacheloropleiding SPD Bedrijfsadministratie en de Ad-opleiding Financieel Management.

Programma

De modulair opgezette opleidingen zijn sterk beroeps- en vakgericht en richten zich op de werkende accountancy & controlling professional. Het niveau van de beroepsgerichte projecten en praktijkintegratieopdrachten voldoen aan de eisen en zijn in samenspraak met de branche geformuleerd en gevalideerd. De samenhang tussen de modules in individuele routes kan inzichtelijker gemaakt worden. Praktijkgericht onderzoek in de opleiding kan zich nog meer richten op het kritisch benaderen van modellen. De begeleiding aan studenten is goed. Het beleid voor vrijstellingen dient geëxpliciteerd te worden en dient onder directe verantwoordelijkheid van de opleiding te vallen. De commissie beoordeelt dat de opleidingen **voldoen** aan de standaarden 2 tot en met 5.

Oriëntatie

Standaard 2: Het programma maakt het mogelijk om passende (professionele of academische) onderzoeks- en beroepsvaardigheden te realiseren.

Bevindingen

Het curriculum van de bacheloropleiding SPD Bedrijfsadministratie en de Ad-opleiding Financieel Management bestond tot september 2017 nog uit een landelijk programma dat voor alle bij NGO/ENS aangesloten opleiders gelijk was. Inmiddels is het curriculum verbreed, zodat naast de vakmatige competenties (Knowledge), meer ruimte is voor beroepsgerichte competenties en vaardigheden (Skills).

De opleidingen richten zich op de werkende accountancy & controlling professional, waarbij de ontwikkeling van de beroepsgerichte competenties mede in de dagelijkse praktijk plaatsvindt. De opleiding volgt de ontwikkeling van de beroepsgerichte competenties in een portfolio waarin studenten de gemaakte praktijkintegratieopdrachten toevoegen. Deze praktijkintegratieopdrachten bestaan uit de kerntaken uit het beroepsprofiel en kennen een opbouw dat in niveau aansluit op het beoogde ontwikkelingsniveau van de student. In deze praktijkintegratieopdrachten wordt ook aandacht besteed aan de ontwikkeling van de onderzoeksvaardigheden die vooral gericht zijn op kwalitatief onderzoek.

Overwegingen

Naar het oordeel van de commissie heeft de opleiding de beroepsgerichte eindkwalificaties adequaat vertaald naar het programma. De projecten zijn in samenspraak met de branche geformuleerd en gevalideerd. De beroeps- en praktijkgerichte oriëntatie van de opleiding is bovendien duidelijk zichtbaar in het programma: de opleiding wordt door de commissie getypeerd als sterk beroeps- en vakgericht.

De beroepsgerichte praktijkintegratieopdrachten vormen in dit licht een goede manier om studenten de nodige kennis, vaardigheden, ervaring en beroepshouding aan te bieden: deze bereiden studenten goed voor op het toekomstig beroep. De opdrachten en het overige lesmateriaal vormen bovendien een goede balans tussen theorie en de actuele beroepspraktijk.

Praktijkgericht onderzoek is voldoende aanwezig in het programma. Wel is het onderzoek naar het oordeel van de commissie traditioneel van aard; in de benadering van praktijksituaties worden veelvuldige theoretische modellen toegepast. De commissie suggereert daarnaast meer aandacht te richten op het kritisch benaderen van modellen.

Door de contacten met het werkveld en de vooraf gestelde eisen garandeert hbo A&A dat de werkzaamheden op de werkplek op hbo-niveau kunnen worden uitgevoerd. De commissie is hier tevreden over. hbo A&A zit duidelijk dicht op het

werkveld waartoe zij studenten opleidt. De formele contacten met het werkveld kunnen worden aangehaald.

Deze overwegingen in ogenschouw nemend, beoordeelt de commissie dat deze standaard **voldoet**. Dit geldt voor zowel de bacheloropleiding SPD Bedrijfsadministratie en de Ad-opleiding Financieel Management.

Inhoud

Standaard 3: De inhoud van het programma biedt studenten de mogelijkheid om de beoogde leerresultaten te bereiken.

Bevindingen

Het programma van de eerste twee jaar is voor de Ad- en de bacheloropleiding gelijk. Deze bestaan uit een gemeenschappelijke introductiefase van 60 EC in het eerste jaar en een gemeenschappelijke hoofdfase van 60 EC in het tweede jaar.

Het eerste jaar van de opleiding is in beginsel sterk kennisgericht met basisvaardigheden op gebied van beroepsoriëntatie, communicatie en onderzoek. In het derde jaar krijgt de gemeenschappelijke hoofdfase een vervolg (32 EC). Hierin vindt verdieping en verbreding van kennis plaats en wordt deze kennis in de praktijkintegratie aan de praktijk gekoppeld.

Tevens bestaat de bachelorfase uit een Profielfase (34 EC), praktijkintegratie/portfolio (30 EC) en de afstudeerfase (24 EC) in het vierde jaar. In de specialisatiefase van de bacheloropleiding kiest de student bij hem passende modules en past de student de kennis uit de gekozen modules in de praktijkintegratie toe.

In de opleidingsgids van de opleiding is het volledige onderwijsprogramma en een overzicht van de onderwijsmodules opgenomen. Per onderwijsmodule zijn hierin tevens de leerdoelen in de vorm van eindtermen benoemd. De eindtermen per onderwijsmodule zijn gekoppeld aan de, in het NLQF gedefinieerde, indeling.

Het onderwijsprogramma is opgedeeld in vakgebieden welke afgeleid zijn van het opleidingsprofiel. Deze vakgebieden zijn concentrisch opgebouwd in verschillende onderwijsmodules, waarbij opgedane kennis in de vormen van vaardigheden wordt verdiept en verbreed.

De opleidingen worden aangeboden in het Nederlands, omdat de opleidingen studenten opleiden voor een Nederlandstalig werkveld. Wel leren studenten waar nodig de internationale terminologie. De vakgebieden externe verslaggeving, bestuurlijke informatie en auditing kennen in de basis internationale regelgeving.

Overwegingen

De beoogde eindkwalificaties, de kenniscomponent van de vakinhoud en de ontwikkelingen in het werkveld zijn volgens de commissie op adequate wijze uitgewerkt. Alle eindkwalificaties komen in het programma voor.

Het programma (zie ook standaard 4) kent geen verplichte volgorderlijkheid van de modules. Hierdoor is er in de praktijk regelmatig sprake van heterogeniteit in voorkennis bij studenten die dezelfde module volgen. Er is wel een geadviseerde volgorderlijkheid in de studiegids opgenomen, en de studenten volgen per vakgebied wel verplicht de volgorderlijkheid van de modules.

De niveau en de inhoud van de opleidingen voldoen aan de eisen. De niveau-opbouw is duidelijk zichtbaar en ook het niveau van de vakinhoud voldoet. Docenten zouden wel meer inbreng kunnen hebben bij de invulling van het programma en het opstellen van de literatuurlijst.

Het overzicht over de inhoud van de opleidingen ligt bij de leiding, terwijl de vakgerichte docenten in veel mindere mate overzicht hebben over het gehele programma. De commissie adviseert dan ook ervoor te zorgen dat docenten zich meer eigenaar voelen over de inhoud van het curriculum en hier ook zeggenschap over hebben. Ook zou

het goed zijn dat er een curriculumcommissie zou komen die met de input vanuit de klankbordcommissie de samenhang in het programma bewaakt.

Door de modulaire opzet van de opleiding (zie ook standaard 4) is er in de opleiding voor studenten weinig ruimte om eigen keuzes te maken om zich buiten de modules om te verdiepen of verbreden. De commissie adviseert dan ook de flexibiliteit in het programma te vergroten, zodat voor alle studenten meer ruimte wordt geboden hun inhoudelijke interesse te volgen en eigen keuzes te maken.

Studenten worden op het werk goed gefaciliteerd om een opleiding te kunnen volgen, de werkgever zet zich ervoor in om passende opdrachten te kunnen vinden. Op de inhoud van de opdrachten heeft de commissie weinig zicht. Hoewel tijdens de gesprekken die het panel voerde wel enige informatie hierover werd gegeven, lijken sommige opdrachten niet bij alle werkgevers gemaakt te kunnen worden. Zo is het soms lastig om een onderzoeksopdracht te kunnen uitvoeren. Ook is het de commissie opgevallen dat studenten vaak in hetzelfde domein een opdracht uitvoeren en bijvoorbeeld weinig in het domein Accounting. In dit licht is de commissie van oordeel dat hbo A&A een meer actieve rol kan spelen in het stimuleren van studenten om opdrachten buiten de eigen werkplek, zodat studenten ook kennis maken met andere organisaties.

Deze overwegingen in ogenschouw nemend, beoordeelt de commissie dat deze standaard **vol-doet**. Dit geldt voor zowel de bacheloropleiding SPD Bedrijfsadministratie en de Ad-opleiding Financieel Management.

Leeromgeving

Standaard 4: De vormgeving van het programma zet aan tot studeren en biedt studenten de mogelijkheid om de beoogde leerresultaten te bereiken.

Bevindingen

De Ad- en Bacheloropleiding zijn ontwikkeld als deeltijdopleiding voor de werkende volwassene,

waarbij het onderwijsprogramma als contactonderwijs in kleine groepen wordt aangeboden.

De curricula van zowel de Ad- als de bacheloropleiding zijn concentrisch opgebouwd en worden in modulaire vorm aangeboden. De opleiding gaat ervan uit dat studenten twee modules per periode volgen. De modules kennen geen verplichte, maar wel een geadviseerde volgorde-lijke cyclus. De student kiest daardoor, in overleg met zijn begeleider, zelf zijn studietempo. De Ad-opleiding is een opstap naar de bacheloropleiding.

Deze onderwijsmodules van de Ad-opleiding zijn gelijk aan leerjaar 1 en 2 van de Bacheloropleiding. Na het afronden van de Ad-opleiding kan de student direct zonder aanvullende eisen doorstromen naar de hoofdfase van de bacheloropleiding. De studenten van de Ad- en de bacheloropleiding volgen gemeenschappelijk lessen.

De verschillende vakgebieden worden in de verschillende fasen (propedeuse/jaar 1, hoofdfase en afstudeerfase) van de opleiding steeds verdiepend behandeld, waarbij de student de theoretische concepten leert toe te passen in de werkomgeving enerzijds door het gebruik van casuïstiek in de opleiding en anderzijds door de praktijkintegratieopdrachten. De casuïstiek en praktijkintegratieopdrachten geven ruimte voor ontwikkeling van onderzoeksvaardigheden.

Overwegingen

Door de vormgeving van het programma van de bachelor- en de Ad-opleiding in modules en de uitwerking van de competenties stelt de opleiding studenten in staat de eindcompetenties te bereiken. Door de opzet van het programma is deze passend voor en sluit aan bij de doelgroep. Dit komt mede door de roostering, waarbij studenten één keer per twee weken les hebben en dus weinig contacturen hebben.

De sterke beroeps- en vakgerichte invulling van het onderwijs past bovendien goed bij de beoogde eindcompetenties. Ook is de commissie

van oordeel dat de beroepsgerichte inrichting goed is aangepast aan de context en inhoud van het financiële werkveld.

De commissie is positief over de samenhang tussen de bachelor- en de Ad-opleiding en de overgang van de Ad-opleiding naar de bacheloropleiding. Studenten waarderen de kleine klassen, waarin studenten makkelijk vragen kunnen stellen.

Deze overwegingen in ogenschouw nemend, beoordeelt de commissie dat deze standaard **voldoet**. Dit geldt voor zowel de bacheloropleiding SPD Bedrijfsadministratie en de Ad-opleiding Financieel Management.

Instroom

Standaard 5: Het programma sluit aan bij de kwalificaties van de instromende studenten.

Bevindingen

De vooropleidingseisen en toelatingseisen van de Ad- en de Bacheloropleiding volgen de wettelijke eisen: de opleidingen havo, vwo of mbo-niveau 4 met doorstroomrechten hbo geven direct toegang. Voor toelating worden geen specifieke eisen aan het vakkenpakket of profielkeuze van de vooropleiding gesteld. Voorafgaand aan het eerste jaar van de opleiding kunnen studenten een introductiemodule volgen, waarin basiskennis van het boekhouden wordt verkregen.

Zodra de student start met de praktijkintegratieopdrachten moet hij een relevante werkplek hebben. Bij de toelating toetst hbo A&A dus nog niet of studenten kunnen beschikken over een relevante werkplek. Door de combinatie van werken en leren kan de student de lesstof aan de praktijk koppelen (zie ook standaard 2).

Studenten zijn nagenoeg allemaal werkzaam in het werkveld waarvoor de opleidingen bedoeld zijn. Werkgevers betalen van nagenoeg alle studenten de studie van de werknemer.

Overwegingen

De commissie is van oordeel dat de opleiding de doelgroep voor de opleiding adequaat heeft afgebakend en constateert dat HBO A&A voor de Ad- en de bacheloropleiding instroomeisen hanteert die overeenkomen met de instroomeisen van vergelijkbare opleidingen. De commissie is tevens van oordeel dat de opleiding het instroombeleid adequaat uitvoert.

De commissie constateert dat hbo A&A restrictief omgaat met vrijstellingsaanvragen van studenten. Het beoordelen van vrijstellingsaanvragen is door de examencommissie gemandateerd aan het onderwijsteam. De terugkoppeling vanuit het onderwijsteam aan de examencommissie behoeft aandacht. De commissie adviseert dat de examencommissie zelf met enige regelmaat de uitvoering van het vrijstellingenbeleid toets.

Verder heeft de commissie geconstateerd dat hbo A&A voor aanvang van de opleidingen geen eisen stelt aan het werk van studenten, terwijl de werkzaamheden die daar worden uitgevoerd een belangrijke basis voor de opleidingen zijn. Een eis voor de werkplek is wel opgenomen in de handleiding voor de praktijk-integratie-opdrachten. Ook biedt de opleiding geen duale variant aan, waarin de verwachtingen van hbo A&A, de werkgever en de student vooraf worden vastgelegd. De commissie adviseert hbo A&A hiervoor een beleid te ontwikkelen en aanvullende mogelijkheden te bieden om toch te voldoen aan de werkeis, ook als studenten tijdelijk erg druk zijn met hun werk waardoor zij niet toekomen aan het maken van de opdrachten, of ontslag nemen. Dit komt de voortgang van studenten in de opleidingen ten goede.

Deze overwegingen in ogenschouw nemend, beoordeelt de commissie dat deze standaard **voldoet**. Dit geldt voor zowel de bacheloropleiding SPD Bedrijfsadministratie en de Ad-opleiding Financieel Management.

Personeel

Het voldoende gekwalificeerde docententeam bestaat uit 22 personen, die veelal werkzaam zijn in de dagelijkse (beroeps)praktijk. Bovendien is er voldoende expertise beschikbaar op het gebied van begeleiding, toetsdeskundigheid en didactische en onderzoeksvaardigheden. Het is wenselijk de docenten te stimuleren om op een meer regelmatige basis professionaliseringsactiviteiten voor specifiek hbo A&A te verrichten. De commissie beoordeelt dat het personeel **voldoet** voor zowel de bachelor- als de Ad-opleiding.

Standaard 6: Het docententeam is gekwalificeerd voor de inhoudelijke en onderwijskundige realisatie van het programma en de omvang ervan is toereikend.

Bevindingen

Het docententeam van hbo A&A bestaat uit 22 personen. Drie docenten hiervan beschikken over een vast, parttime dienstverband. Voor het ontwikkelen, verzorgen en begeleiden van onderwijs zet hbo A&A verder 19 freelance professionals in. Deze freelance-professionals hebben recente ervaring in het werkveld of zijn werkzaam in de dagelijkse (beroeps)praktijk, bijvoorbeeld als belastingadviseur, advocaat, accountant of controller. De freelance-docenten zijn ook ervaren in het verzorgen van onderwijs aan deeltijdstudenten. Een deel van de docenten is tevens bij andere onderwijsinstellingen werkzaam als docent, trainer of begeleider.

Professionalisering gebeurt veelal in eigen tijd of als werknemer van andere onderwijsinstellingen waar de docenten werkzaam zijn. hbo A&A organiseert tenminste eenmaal per jaar een docentenbijeenkomst voor alle docenten waarin actuele ontwikkelingen in het onderwijsprogramma worden gepresenteerd en er ruimte is voor onderlinge uitwisseling van ervaringen.

Overwegingen

De commissie is van oordeel dat hbo A&A beschikt over ruim voldoende en gekwalificeerd personeel dat het onderwijs in de bachelor- en de Ad-opleiding verzorgt. Het team is als geheel flexibel en heeft ruime inhoudelijke expertise op het gebied van de inhoud van de opleidingen.

Ook heeft het vakgerichte docententeam veel recente en relevante werkervaring in het financiële domein. Hierdoor kan het docententeam in de lessen een verbinding maken tussen de theorie in de opleiding en de beroepspraktijk waarvoor hbo A&A haar studenten opleidt. De docenten vormen hierdoor voor studenten ook een inspirerend en enthousiast team, dat in staat is volgens de kaders van hbo A&A te functioneren.

Bovendien is er voldoende expertise beschikbaar op het gebied van begeleiding, toetsdeskundigheid en didactische en onderzoeksvaardigheden. De mate van professionalisering van het team komt de commissie dan ook als toereikend over. Wel volgen veel docenten deze trainingen in eigen tijd of worden hiervoor in voorzien door andere onderwijsinstellingen waar zij in dienst zijn. De commissie adviseert hbo A&A in dit licht een eigen scholingsplan te ontwikkelen en docenten te stimuleren om op een meer regelmatige basis professionaliseringsactiviteiten in opdracht van hbo A&A te verrichten. Op deze wijze wordt de kwetsbaarheid die hierin schuilt verkleind.

Docenten van de Ad- en de bacheloropleiding zijn benaderbaar en bereikbaar. Ook bestaan er regelmatige contacten tussen docenten onderling. De commissie constateert ook dat docenten veel binding ervaren met elkaar en met het vak. Er vallen weinig lessen uit. De samenhang en de samenwerking met docenten van de verschillende locaties kan wel worden vergroot, naar het oordeel van de commissie.

Deze overwegingen in ogenschouw nemend, beoordeelt de commissie dat deze standaard **voldoet**. Dit geldt voor zowel de bacheloropleiding SPD Bedrijfsadministratie en de Ad-opleiding Financieel Management.

Voorzieningen en begeleiding

hbo A&A maakt gebruik van twee leslocaties. De huisvesting en de materiële voorzieningen zijn toereikend, evenals de digitale en in de cloud geplaatste leeromgeving. Het onderwijsteam van hbo A&A ondersteunt en begeleidt de student vanaf de start bij het maken van keuzes. De kleinschalige opleidingen kenmerken zich door een persoonlijke benadering. De commissie beoordeelt dat de voorzieningen en begeleiding **voldoen** voor zowel de bachelor- als de Ad-opleiding.

Voorzieningen

Standaard 7: De huisvesting en de materiële voorzieningen zijn toereikend voor de realisatie van het programma.

Bevindingen

hbo A&A maakt gebruik van twee leslocaties: Amsterdam en Dordrecht. Beide locaties beschikken over reguliere onderwijsfaciliteiten. In Amsterdam beschikt hbo A&A over een onderwijsbibliotheek die toegankelijk is voor studenten en docenten.

Alle studenten maken verder gebruik van de in de cloud geplaatste leeromgeving mijnhboaa, waarin zij de informatie kunnen vinden over de opleiding en de onderwijsmodules. Uiterlijk vijf werkdagen voor de start van een onderwijsmodule is in de leeromgeving alle informatie van een te volgen onderwijsmodule beschikbaar, blijkt uit de zelfevaluatie.

Overwegingen

De commissie is van oordeel dat de huisvesting en de materiële voorzieningen toereikend zijn. De commissie waardeert de invulling van de elektronische leeromgeving en docenten worden gestimuleerd gebruik te maken van de mogelijkheden die de elektronische leeromgeving biedt.

De studiefaciliteiten en de geschiktheid van de onderwijsruimten, werkplekken en de digitale leeromgeving worden ook door de studenten als voldoende beschouwd. De commissie geeft hbo A&A ter overweging mee om na te denken of de belangrijkste literatuur zowel digitaal als in hardcopy beschikbaar zou kunnen zijn. Voor studenten zou het zinvol zijn dat er goede toegang is tot

een grote hoeveelheid wetenschappelijke werken en vakliteratuur.

Deze overwegingen in ogenschouw nemend, beoordeelt de commissie dat deze standaard **voldoet**. Dit geldt voor zowel de bacheloropleiding SPD Bedrijfsadministratie en de Ad-opleiding Financieel Management.

Begeleiding

Standaard 8: De studiebegeleiding en de informatievoorziening aan studenten bevorderen de studievoortgang en sluiten aan bij de behoefte van studenten.

Bevindingen

In deeltijd studeren, naast een drukke baan, verlangt van de student een behoorlijke mate van discipline en zelfstandigheid.

De docent, de portfoliobegeleider en de afstudeerbegeleider zijn het eerste aanspreekpunt voor de student voor de inhoudelijke studiebegeleiding binnen de opleiding. Het onderwijsteam van hbo A&A heeft kennis van het gehele het opleidingsprogramma en is ook zelf actief als docent, portfolio- en afstudeerbegeleider.

Het onderwijsteam is tevens beschikbaar voor studieloopbaanadvies (naar keuze van de student telefonisch, fysiek, via email en videoconferentie). Studenten maken hier regelmatig gebruik van, aldus hbo A&A.

Overwegingen

De commissie is van oordeel dat de opleiding de begeleiding in alle fasen van de kleinschalige Ad- en bacheloropleiding adequaat heeft

vormgegeven. De begeleiding sluit ook aan bij de doelgroep van werkende studenten en kenmerkt zich door een individuele benadering. De mate van zelfstandigheid die van studenten verwacht wordt, wordt in de loop van de jaren duidelijk groter. Indien een student een herkansing moet doen, geeft hbo A&A extra hulp en organiseert het opfrismomenten. Veelal neemt de leiding van hbo A&A hiervoor contact op met studenten. Studenten die de commissie sprak tijdens de visitatie gaven aan dat hbo A&A studenten niet aan hun lot overlaat. Ook hebben zij tijdens de visitatie

aangegeven zich gehoord te voelen door hbo A&A. Bovendien beoordelen studenten de informatievoorziening als positief. De commissie is hier tevreden over. De kleinschaligheid en persoonlijke benadering is in dit licht een sterke troef van hbo A&A.

Deze overwegingen in ogenschouw nemend, oordeelt de commissie dat deze standaard **vol-doet**. Dit geldt voor zowel de bacheloropleiding SPD Bedrijfsadministratie en de Ad-opleiding Financieel Management.

Kwaliteitszorg

De instelling hbo A&A wordt operationeel gestuurd en beschikt over een systematiek voor kwaliteitszorg. Ook is er een aantal kwaliteitsinstrumenten voor handen. De kwaliteitszorg dient geëxpliciteerd te worden. De centrale positie van de leiding van hbo A&A leidt tot een kwetsbaarheid in continuïteit. Ook dient de examencommissie zich bewuster te zijn van haar rol in de kwaliteitszorg. Deze overwegingen in ogenschouw nemend, beoordeelt de commissie deze standaard voor zowel de bachelor- als de Ad-opleiding als **voldoet ten dele**.

Standaard 9: De opleiding kent een expliciete en breed gedragen kwaliteitszorg, bevordert de kwaliteitscultuur en is gericht op ontwikkeling.

Bevindingen

hbo A&A maakt gebruik van een kwaliteitssysteem, waarbij blijkens de zelfevaluatie de PDCA-cyclus wordt gevolgd. Bij evaluaties stelt de leiding van hbo A&A vast of de opleiding op grond van haar eigen doelen – en aan het NVAO-accreditatiekader ontleende criteria – de beoogde kwaliteit behaalt. hbo A&A gebruikt hiervoor een aantal methoden. De uitkomsten van de evaluaties worden in de digitale leeromgeving gepubliceerd. Verder is in de leeromgeving de mogelijkheid tot het indienen van een klacht opgenomen. Door de laagdrempeligheid komt dit volgens hbo A&A nauwelijks voor.

hbo A&A beschikt over een examencommissie die voor zowel de Ad-opleiding als de bacheloropleiding functioneert. De examencommissie bestaat uit een onafhankelijk en onderwijsdeskundige voorzitter, drie deskundigen uit het werkveld en één docent. De examencommissie vergadert tweemaal per jaar. In een vergadering van de examencommissie worden de evaluatieresultaten besproken. De examencommissie heeft tijdens de visitatie uitgelegd dat zij tevens regelmatig audits uitvoert op vooraf bepaalde onderwerpen.

Overwegingen

De commissie heeft geconstateerd dat hbo A&A een kleinschalige instelling is die sterk operationeel gestuurd wordt; de commissie heeft gezien

dat de leiding veel uitvoerende taken op zich neemt. De commissie adviseert om de taken (deels) te delegeren aan een bredere groep medewerkers. Hierdoor kan de kwetsbaarheid van een centrale leiding op de continuïteit worden verminderd.

De instelling beschikt over een systematiek voor kwaliteitszorg: er is een aantal kwaliteitsinstrumenten voorhanden, waarmee de opleidingen input verzamelen van diverse belanghebbenden zoals studenten en docenten. De commissie is hier tevreden over.

Hoewel de instelling over een systematiek beschikt, is deze systematiek in de ogen van de commissie erg informeel. Gezien de korte lijnen en de goede band tussen studenten, docenten en de leiding van de hbo A&A is de cultuur binnen het team gericht is op kwaliteitsverbetering en leiden opmerkingen van docenten, mede door de kleinschaligheid, wel tot snelle verbeteractiviteiten, aldus de docenten en de werkveldcommissie. Verbetermaatregelen worden echter vaak uitgevoerd zonder formele, procedurele basis. Docenten en studenten geven bovendien aan dat zij niet altijd kennis hebben van welke evaluaties er afgenomen worden. Tot slot worden deze niet altijd deugdelijk gedocumenteerd, waardoor voor studenten en docenten de concrete verbetermaatregelen weinig inzichtelijk zijn.

De examencommissie functioneert aan de maat, maar deze commissie dient zich bewuster te zijn van haar taak en rol in de kwaliteitszorg, zoals het vrijstellingenbeleid, het toezicht op de

aanwezigheid en het gebruik van toetsmatrizen en de archivering en traceerbaarheid van de beoordelingen en scripties.

De commissie beveelt in het licht van bovenstaande overwegingen aan om te zorgen voor een breed gedragen visie op kwaliteitszorg bij docenten. Dit houdt onder andere in dat docenten weten dat en welke evaluaties er zijn en waar zij de resultaten en effecten van die evaluaties kunnen vinden. Nu weten docenten soms zelfs niet dat er een werkveld- en klankbordcommissie is.

Verder adviseert de commissie te investeren in een reflectie tussen enerzijds docenten en studenten en anderzijds collegiale reflectie tussen directie en docenten van hbo A&A, en om deze reflecties goed te documenteren zodat deze tot een transparantie PDCA-cyclus leiden. Dit geldt tevens voor de verbinding tussen het werkveld en docenten.

De commissie heeft geconstateerd dat de onderwijskwaliteit momenteel van voldoende niveau is. Om de waarschijnlijkheid te verhogen dat de kwaliteit van het onderwijs in de toekomst blijft, is versterking van de formele borging van de kwaliteitszorg gewenst. De leiding heeft tijdens de visitatie herhaaldelijk bevestigd zich hierin te herkennen. De commissie is hier tevreden over.

De commissie beveelt samenvattend aan om, mede in het licht van de gewenste groei van de opleidingen, de kwaliteitszorg te formaliseren om ervoor te zorgen dat een brede dialoog over de opleidingen en hun inhoud gevoerd kan worden.

Deze overwegingen in ogenschouw nemend, oordeelt de commissie deze standaard voor zowel de Ad- als de bacheloropleiding als **voldoet ten dele**. Dit geldt voor zowel de bacheloropleiding SPD Bedrijfsadministratie en de Ad-opleiding Financieel Management.

De commissie acht het haalbaar en realistisch dat de opleiding binnen twee jaar aantoonbaar dat de door de commissie geadviseerde verbeteringen zijn gerealiseerd. Hiertoe adviseert de commissie tot het stellen van voorwaarden. Deze voorwaarden zijn:

- Zorg bij docenten voor een breed gedragen visie op en uitwerking van de kwaliteitszorg;
- Expliciteer de huidige kwaliteitszorg waardoor de huidige informele werkwijze beter wordt geborgd en zorg dat de beschikbare instrumenten beter worden benut.
- Verklein de kwetsbaarheid van de leiding van hbo A&A door meer taken formeel te delegeren naar betrokkenen;
- Zorg ervoor dat de examencommissie zich bewust is van haar rol in de kwaliteitszorg.

Toetsing

De opleidingen beschikken over een adequaat toetsstelsel. Het traditionele toetsprogramma is samenhangend en overzichtelijk. De inhoud van de toetsing sluit aan bij landelijke toetsen; het niveau ervan is landelijk gezien bovengemiddeld. De opleiding heeft toetsmatrijzen ontwikkeld met adequate beoordelingscriteria. Het toetsprogramma levert een ruime hoeveelheid aan informatie op over het functioneren van de student. De integrale competentiebeoordeling staat in de praktijk nog in de kinderschoenen. hbo A&A heeft goed zicht op de studievoortgang van studenten. De kwaliteit van de toetsing is op verschillende manieren geborgd. De examencommissie is voldoende in staat om de kwaliteit van de toetsing en beoordeling te borgen. De commissie kwalificeert op grond van de gesprekken en de onderliggende documentatie de toetsing als **voldoet**.

Standaard 10: De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing.

Bevindingen

In het toetsbeleid van hbo A&A staat het toetsplan van zowel de bacheloropleiding SPD Bedrijfsadministratie en de Ad-opleiding Financieel Management beschreven. Het toetsbeleid bevat de kaders en daarbij behorende criteria die hbo A&A in het toetsplan verwerkt. Het opleidingsprofiel van de bachelor- en de Ad-opleiding geeft weer welke competenties en leerdoelen in de verschillende onderwijsseenheden getoetst worden. In het toetsplan van de opleidingen is vastgelegd hoe er wordt getoetst, wie waarvoor verantwoordelijk is en hoe de kwaliteit wordt geborgd. Het toetsprogramma is opgenomen in de onderwijsregeling en het examenreglement van de opleidingen.

De competenties en leerdoelen vormen de beoordelingscriteria voor de toetsing per module, waarbij hbo A&A heeft vastgesteld op welk niveau studenten de leerdoelen moeten beheersen. Studenten sluiten elke onderwijsmodule af met een individuele toets. De beoogde leerresultaten van elke onderwijsmodule zijn bepalend voor de inhoud van de toets en de toetsvorm. Voor de samenstelling van de toetsing en de toetsvorm maakt hbo A&A gebruik van toetsmatrijzen. De kennisgerichte onderwijsmodules worden getoetst met een schriftelijk tentamen. De modules die op vaardigheden gericht zijn worden getoetst

met een op casuïstiek gericht tentamen of een opdracht (business case). De praktijkintegratieopdrachten worden in een digitaal portfolio opgenomen. In dit portfolio laat de student zijn groei in competenties uit het beroepsprofiel zien. De afstudeerscriptie geldt als ultieme proef van het eindniveau.

Ter bevordering van de objectiviteit van beoordelingen past hbo A&A het vierogenprincipe toe. Dit houdt in dat elke toets door twee correctoren wordt beoordeeld. De uitkomst van de toetsing wordt bepaald door het gemiddelde van deze twee beoordelingen. Indien het verschil tussen beide beoordelingen meer dan 10% van de maximale score is, of dat het een verschil tussen voldoende of onvoldoende betreft, dan vindt een derde beoordeling plaats.

De validiteit van de tentamens borgt hbo A&A door te werken met toetsmatrijzen, die het onderwijsteam in samenspraak met de docenten en examinatoren opstelt.

Voor het onderhouden en verbeteren van het toetsbouwwerk volgt de opleiding de volgende procedure: eerst wordt een basisontwerp van toetsing in aansluiting op de vorige toets ontwikkeld, dan wordt de toetsmatrijs geconstrueerd of aangepast, vervolgens wordt de toets genormeerd, afgenomen, beoordeeld, verwerkt en geanalyseerd. De examencommissie wordt geïnformeerd over de uitkomsten van de evaluatie.

Overwegingen

De commissie is van oordeel dat de bachelor- en de Ad-opleiding beschikken over een adequaat toetsstelsel. Het degelijke toetsprogramma is samenhangend en overzichtelijk. De inhoud van de toetsing sluit aan bij landelijke toetsen en examens. Wat het niveau betreft is deze landelijk gezien bovengemiddeld.

De opleiding heeft toetsmatrizen ontwikkeld, die door docenten bij de toetsing worden gebruikt. In de toetsmatrizen worden adequate beoordelingscriteria geformuleerd. De opzet van de beoordelingsformulieren is in orde. De inhoud van het beoordelingsformulier is vooraf helder voor studenten. De commissie is hier tevreden over.

Met de toetsing wordt beoogd studenten integraal te beoordelen. In praktijk blijkt volgens de commissie echter dat de integrale competentiebeoordeling nog in de kinderschoenen staat. De toetsing is wel duidelijk gericht om het leren te ondersteunen. Doordat de studenten per blok meerdere toetsen en toetsvormen krijgen, levert het toetsprogramma een ruime hoeveelheid aan informatie op over het functioneren van de student. Ook is de studievoortgang goed te volgen.

De kwaliteit van de toetsing is op verschillende manieren geborgd. Zo is er een duidelijke relatie tussen beoogde leerresultaten, toetscriteria en toetsvormen. De toetsing meet valide, betrouwbaar en transparant of studenten de beoogde kennis, vaardigheden en competenties in voldoende mate beheersen. De beroepsopdrachten geven een realistisch beeld van wat de student beheerst aan praktijkvaardigheden. Er is in toenemende mate aandacht voor de rol van (formatieve) toetsing, self-assessment en (peer)feedback. Dit zorgt ervoor dat het leerproces en zelfsturing van de studenten verder wordt ondersteund. De commissie stelt tevreden vast dat de examencommissie van oordeel is dat inhoud van de toetsen en die van de lessen overeenkomen. De examencommissie is voldoende in staat om de kwaliteit van de toetsing en beoordeling te borgen. Zij volgt daarvoor de juiste procedures.

Deze overwegingen in ogenschouw nemend, oordeelt de commissie dat deze standaard **vol-doet**. Dit geldt voor zowel de bacheloropleiding SPD Bedrijfsadministratie en de Ad-opleiding Financieel Management.

Gerealiseerde leerresultaten

Het afstuderen bestaat uit een afstudeerscriptie (bacheloropleiding) of een slotexamen (Ad-opleiding). De commissie heeft 21 eindwerken bestudeerd, waarvan alle zes eindwerken van de Ad-opleiding en 15 van de 21 van de bacheloropleiding. De 'body of knowledge' van de opleidingen en de vertaling daarvan in de praktijk komen zichtbaar terug in de eindwerken. Aandachtspunten zijn de taal en de breedte van de theorie. De scripties zijn navolgbaar beoordeeld en de beoordelingen correleren met de kwaliteit van het werk. De cijfers zijn over het algemeen relatief laag en vertonen weinig spreiding. Studenten kunnen meer worden uitgedaagd door hen te stimuleren ook buiten het eigen werk opdrachten te laten doen en modellen kritischer te benaderen. De verantwoording van de beoordeling krijgt voldoende aandacht. Afgestudeerden voldoen aan de wensen van het beroepenveld. De commissie kwalificeert op grond van de gesprekken en de onderliggende documentatie de gerealiseerde eindkwalificaties als **voldoet**.

Standaard 11: De opleiding toont aan dat de beoogde leerresultaten worden gerealiseerd.

Bevindingen

Het eindniveau van de bacheloropleiding SPD Bedrijfsadministratie wordt behaald door het met goed gevolg afleggen van de toetsen van de onderwijsmodules van de bachelor, het op voldoende niveau uitwerken van de praktijkintegratieopdrachten uit het portfolio en het op voldoende niveau uitwerken van een onderzoeksvraagstuk in de vorm van een afstudeerscriptie.

Het eindniveau van de Ad-opleiding wordt behaald door het met goed gevolg afleggen van de toetsen van de onderwijsmodules van de Ad, het op voldoende niveau uitwerken van de praktijkintegratieopdrachten uit het portfolio en het schrijven van een inhoudelijke reflectie op de leerdoelen met een afsluitend eindbeoordelingsgesprek. In dit mondeling slotexamen staat het digitaal portfolio centraal.

Afgestudeerden van de Ad-opleiding kunnen zonder vertraging, met inbreng van alle behaalde resultaten, doorstromen naar de hoofdfase van de bacheloropleiding. Afgestudeerden van de bacheloropleiding met de uitstroomvariant Accountancy AA kunnen zonder schakelprogramma rechtstreeks doorstromen post-hbo AA. Dit in tegenstelling tot vergelijkbare opleidingen HBO

Finance & Control en HBO Accountancy uit de bekostigde sector.

Overwegingen

De afstudeeropdracht van de bachelor- en de Ad-opleiding is volgens de commissie adequaat opgezet en is passend voor het eindniveau. De reikwijdte van het financiële werkveld kan door bachelorstudenten voldoende worden bereikt. Dit geldt ook voor de Ad-opleiding.

De commissie heeft 21 eindwerken bestudeerd van de studenten die de afgelopen vier jaar afgestudeerd zijn. Dit betreffen alle zes eindwerken van de Ad-opleiding en 15 van de 21 van de bacheloropleiding.

De commissie noemt een mondeling slotexamen voor de Ad-opleiding en de scriptie voor de bacheloropleiding passend. De commissie stelt bovendien vast dat de eindwerken getuigen van het bachelor- dan wel Ad-niveau.

De 'body of knowledge' van de bachelor- en de Ad-opleiding en de vertaling daarvan in de praktijk komen zichtbaar terug in de eindwerken. In de eindwerken die de commissie heeft bestudeerd duurt het lang voordat studenten zijn gekomen tot een scherpe vraagstelling. De commissie adviseert dan ook meer aandacht te besteden aan het formuleren en onderbouwen van een onderzoeksvraag.

Van alle scripties zijn er ingevulde beoordelingsformulieren. De scripties zijn volgens de commissie navolgbaar beoordeeld en de beoordelingen correleren met de kwaliteit van het werk. De verantwoording van de beoordeling van verslagen krijgt voldoende aandacht. Wel merkt de commissie op dat de cijfers van de beoordelaars relatief laag zijn. De commissie adviseert hbo A&A in dit licht studenten te stimuleren om het beste uit zichzelf te halen en wellicht te excelleren. Hiervoor is het nodig dat hbo A&A studenten weet te stimuleren ook buiten het eigen werk onderzoek te laten doen en meer literatuur kritisch te leren bestuderen. Dit geeft goede studenten ook meer mogelijkheden en kansen om na de bacheloropleiding door de stromen naar een universitaire opleiding.

Afgestudeerden voldoen aan de wensen van het beroepenveld: organisaties die stageplaatsen en afstudeeropdrachten bieden, zijn tevreden over het niveau van de studenten. Zij vinden dat studenten praktisch worden opgeleid. Ook vindt het werkveld dat studenten sterk functioneren op het gebied van vaardigheden zoals het voeren van klantgesprekken. Studenten waarderen aan de opleiding dat zij worden geschoold in sociale uitdrukkingsvaardigheid en presentatievaardigheden.

Deze overwegingen in ogenschouw nemend, beoordeelt de commissie dat deze standaard **voldoet**. Dit geldt voor zowel de bacheloropleiding SPD Bedrijfsadministratie en de Ad-opleiding Financieel Management.

Bijlagen

Bijlage 1 Visitatiecommissie

Naam panellid (incl. titulatuur)	Korte functiebeschrijving van de panelleden (1-3 zinnen)
Dr. A.F. Groen	Panelvoorzitter AeQui en zelfstandig toezichthouder, adviseur en interim leidinggevende
Drs. C. Coppens	Voorzitter en docent vakgroep Financieel Management, HOGent
J.M.P. Dane, AA	Jacco Dane is zelfstandig accountant en Belastingadviseur. Daarnaast is hij docent bij het SRA en De Haagse Hogeschool. Verder is hij actief als ambassadeur voor de Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (NBA).
I. Ramadhin	Student bij Hogeschool NIFA, en medewerker projectadministratie en financiële administratie bij Havensteder

De commissie werd bijgestaan door drs. Astrid Koster, extern secretaris gecertificeerd door NVAO.

Alle commissieleden hebben een verklaring van onafhankelijkheid en onpartijdigheid ingevuld, ondertekend en deze zijn ingeleverd bij NVAO.

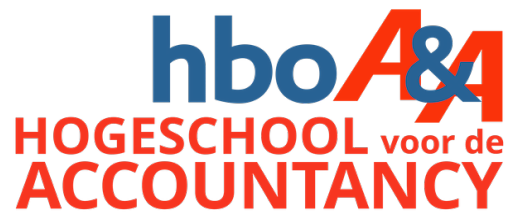
Bijlage 2 Programma visitatie

12 september 2019

10.00-10.30 uur	Ontvangst visitatiecommissie
10.30-11.45 uur	Voorbespreking visitatiecommissie
12.00-12.45 uur	Management/Onderwijsteam (3 personen)
12.45-13.15 uur	Lunch
13.15-14.00 uur	Studenten (7 personen, 2 ad, 5 bachelor)
13.45-14.00 uur	Inbelspreekuur studenten
14.15-15.00 uur	Werkveld en Alumni (3 personen werkveld en 2 studenten alumni)
15.15-16.00 uur	Docenten (5 personen)
16.15-17.00 uur	Examencommissie (2 personen)
17.15-18.00 uur	Nabespreking visitatiecommissie
18.15-19.00 uur	Uitkomst visitatie en ontwikkelgesprek met Management/Onderwijsteam

Bijlage 3 Bestudeerde documenten

- Zelfevaluatie-rapport Ad-opleiding Financieel Management en Bacheloropleiding SPD Bedrijfsadministratie, 2 augustus 2019. HBO A&A, Hogeschool voor Accountancy.
- Portal met documenten opengesteld door HBO A&A
- Eindwerkstukken van studenten: 15 van bachelorstudenten en 6 van Ad-studenten.

Verbeterplan

Ad-opleiding Financieel Management
Bacheloropleiding SPD Bedrijfsadministratie

Naar aanleiding van advies visiterende panel 12 september 2019

1. Inleiding

Dit plan is geschreven naar aanleiding van de uitkomsten van de visitatie van de associate degree-opleiding Financieel Management en bacheloropleiding SPD Bedrijfsadministratie, zoals uitgevoerd op 12 september 2019.

Het advies van het visiterende panel monde zich uit in een positief advies onder voorwaarden. Daarnaast heeft het panel aanbevelingen voor verbetering opgenomen. Deze voorwaarden en verbeteringen zijn uitgangspunt voor dit verbeterplan.

In onderdeel 2 van dit plan is het advies van het visiterende panel opgenomen alsmede de aanbevelingen.

In de onderdelen 3 t/m 6 van dit plan zijn actiepunten opgenomen welke gekoppeld zijn aan de gestelde voorwaarden en aanbevelingen. Deze punten zijn als volgt ingedeeld:

- Versteving betrokkenheid docenten, examencommissie en klankbordgroep
- Versteving opleidingsprogramma's

De actiepunten worden, voor zover mogelijk, voor het eind van het kalenderjaar 2019 uitgevoerd. Enkele verbeterpunten kunnen niet eerder doorgevoerd worden dan op het moment waarop een bepaald activiteit plaatsvindt.

Amsterdam,
30 oktober 2019
Instellingbestuur
hbo A&A Hogeschool voor de Accountancy
Frans van Luit AA
Voorzitter

Inhoudsopgave

1. Inleiding	1
2. Advies van het panel	3
2.1 Voorwaarden	3
2.2 Aanbevelingen	3
3. Verstevinging betrokkenheid docenten	4
3.1 Inrichting curriculumoverleg	4
3.2 Benoemen opleidingscoördinatoren	5
3.3 Formalisering van de docentenbijeenkomsten	5
3.4 Uitbreiden informatie over de opleidingen in de leeromgeving van de docenten	6
4. Verstevinging betrokkenheid examencommissie	7
4.1 Versterken deskundigheid examencommissie	7
4.2 Organiseren structuur van kwaliteitszorg voor vrijstellingen	8
4.3 Actieve rol van examinatoren in de vaststelling van het cijfer	8
4.4 Student nadrukkelijk betrekken in het proces van uitreiking getuigschrift	9
5. Verstevinging betrokkenheid klantbordgroep	10
5.1 Benadrukken rol klankbordgroep	10
6. Verstevinging curriculum vanaf september 2019	11
6.1 Verduidelijken van de opbouw van het onderwijsprogramma (curriculum)	11
6.2 Portfolio verduidelijken	11

2. Advies van het panel

2.1 Voorwaarden

Op grond van het oordeel 'voldoet ten dele' voor Standaard 9 (Kwaliteitszorg) adviseert de commissie de opleiding positief onder voorwaarden. Deze voorwaarden luiden voor beide opleidingen:

- Zorg bij docenten voor een breed gedragen visie op en uitwerking van de kwaliteitszorg; (Uitgewerkt in 1.3 en 1.4)
- Expliciteer de huidige kwaliteitszorg waardoor de huidige informele werkwijze beter wordt geborgd en zorg dat de beschikbare instrumenten beter worden benut. (Uitgewerkt in 1.4)
- Verklein de kwetsbaarheid van de leiding van hbo A&A door meer taken formeel te delegeren naar betrokkenen; (Uitgewerkt in 1.1, 1.2 en 2.3)
- Zorg ervoor dat de examencommissie zich bewuster is van haar rol in de kwaliteitszorg. (Uitgewerkt in 2.1 en 2.2)

2.2 Aanbevelingen

Met het oog op de toekomst geeft de commissie verder de volgende suggesties ter overweging, deze staan een positief oordeel over de desbetreffende standaarden niet in de weg:

- Geef de klankbordgroep een meer directe en actieve rol voor de inhoud van de opleidingen; (Uitwerkt in 3.1 klankbordgroep)
- Geef ook docenten meer inbreng bij de invulling van het programma; (Uitgewerkt in 1.1 curriculumoverleg)
- Versterk en expliciteer de samenhang tussen de verschillende modules; (Uitgewerkt in 1.2 opleidingscoördinatoren en 4.1 curriculum nieuwe stijl 2018)
- Zorg voor een betere borging van de kwaliteit van de opdrachten en de werkplek; (uitgewerkt in 4.2 portfolio)
- Ontwikkel een eigen scholingsplan voor de professionalisering van docenten; (uitgewerkt in 1.3 deskundigheidsbevordering)
- Werk de integrale competentiebeoordeling nader uit; (Uitgewerkt in 4.2 portfolio)
- Daag studenten meer uit om buiten het eigen werk onderzoek te doen en meer literatuur kritisch te bestuderen; (uitgewerkt in 4.2 portfolio)
- Werk de beoogde inhoud van de scriptie verder uit en geef hier expliciet aandacht aan praktijkgericht onderzoek. (Uitgewerkt in 4.2 portfolio)

3. Verstevinging betrokkenheid docenten

Opgenomen verbeterpunten:

- Zorg bij docenten voor een breed gedragen visie op en uitwerking van de kwaliteitszorg;
- Expliciteer de huidige kwaliteitszorg waardoor de huidige informele werkwijze beter wordt geborgd en zorg dat de beschikbare instrumenten beter worden benut;
- Verklein de kwetsbaarheid van de leiding van hbo A&A door meer taken formeel te delegeren naar betrokkenen.

Opgenomen aanbevelingen:

- Geef ook docenten meer inbreng bij de invulling van het programma;
- Versterk en expliciteer de samenhang tussen de verschillende modules;
- Ontwikkel een eigen scholingsplan voor de professionalisering van docenten.

De door te voeren verbeteringen ter verstevinging van de betrokkenheid van het docententeam betreffen de onderstaande acties.

3.1 Inrichting curriculumoverleg

Doel:

Versterken samenhang curriculum en delegeren van bevoegdheden met betrekking tot het onderhoud van het curriculum.

Actie:

Docenten zijn nu reeds betrokken bij de totstandkoming en onderhoud van de onderwijsmodules waarin zij lesgeven. Docenten kunnen ten alle tijden aanbevelingen voor verbetering van de onderwijsmodule aangeven en voorstellen tot aanpassing van de literatuur en overige lesmateriaal. Deze werkwijze is informeel en wordt, zoals uit de visitatie is gebleken, niet door alle docenten als zodanig herkend.

Door het inrichten van een formeel te benoemen curriculumoverleg op opleidingsniveau dat periodiek als vast onderdeel van het docentenoverleg wordt georganiseerd hebben docenten de gelegenheid om input te geven over de inrichting van de opleiding. De uitkomsten van het overleg leiden tot actiepunten voor de opleidingscoördinator en het managementteam.

De actiepunten worden met voortgangsrapportage op de leeromgeving van de docenten gecommuniceerd. Doorgevoerde wijzigingen worden in de leeromgeving van de studenten gecommuniceerd.

Wie:

Opleidingsmanagement

Tijdspad:

Uiterlijk 31-12-2019

3.2 Benoemen opleidingscoördinatoren

Doel:

Versterken samenhang curriculum en delegeren van bevoegdheden met betrekking tot het onderhoud van het curriculum.

Actie:

Benoemen opleidingscoördinator voor de ad/bacheloropleiding en de masteropleiding.

Beschrijven taken en verantwoordelijkheden van de coördinator met name:

- Voorzitter curriculumoverleg docentenbijeenkomst
- Onderhouden curriculum en bewaken implementatie veranderingen

Wie:

Opleidingsmanagement

Tijdspad:

Uiterlijk 31-12-2019

3.3 Formalisering van de docentenbijeenkomsten

Doel:

Formaliseren overlegstructuur met docenten voor generieke informatieverschaffing, curriculumoverleg per opleiding en deskundigheidbevordering.

Actie:

Tweemaal per jaar (1^e week februari en 1^e week september) wordt een docentenbijeenkomst georganiseerd. De docentenbijeenkomst heeft een vaste agenda gericht op de informatie over de opleidingen:

- Ontwikkelingen bij hbo A&A
- Kwaliteit in het onderwijs als input voor het curriculumoverleg
 - o Evaluaties docenten en studenten afgelopen periode
 - o Evaluaties uit het werkveld (klankbordgroep)
- Ontwikkelingen in de beroepsorganisatie
- Curriculumoverleg per opleiding (februari -> wijzigingen eerstkomend cursusjaar)
- Deskundigheidsbevordering (september)
 - o Afwisselend:
 - Gastspreker over ontwikkelingen vakgebied van de accountancy-professional
 - Gastspreker over didactische vaardigheden

Wie:

Opleidingsmanagement

Tijdspad:

Eerstkomende docentenbijeenkomst in februari 2020

3.4 Uitbreiden informatie over de opleidingen in de leeromgeving van de docenten.

Doel:

Docenten beter informeren over de inhoud en samenhang van de onderwijsmodules, docenten informeren over het kwaliteitszorgsysteem en docenten informeren over voortgang van de afspraken naar aanleiding van de docentendag en het curriculumoverleg.

Actie

In de digitale leeromgeving van de docenten een nieuwe onderdeel 'informatie' op te nemen over de hogeschool. In dit onderdeel ziet de docent de onderstaande items:

- Uitleg digitale leeromgeving
- Opleidingsinformatie
 - o Contact opleidingsmanagement en opleidingscoördinator
 - o Opleidingsgids ad- en bacheloropleiding
 - o Opleidingsgids masteropleiding
 - o Examenreglement
- Kwaliteitszorg
 - o Kader kwaliteitsbeleid
 - o Uitkomsten evaluaties onderwijsmodules
 - Totaal
 - Persoonlijk
- Docentendag
 - o Planning docentenbijeenkomsten
 - o Actielijst docentenbijeenkomsten met datum gereed
 - o Curriculumoverleg
 - o Actielijst curriculumoverleg met datum gereed

Wie:

Opleidingsmanagement

Tijdspad:

Maart 2020

4. Verstevinging betrokkenheid examencommissie

Opgenomen verbeterpunten

- Expliciteer de huidige kwaliteitszorg waardoor de huidige informele werkwijze beter wordt geborgd en zorg dat de beschikbare instrumenten beter worden benut.
- Zorg ervoor dat de examencommissie zich bewuster is van haar rol in de kwaliteitszorg.

Voor de door te voeren verbeteringen ter verstevinging van de betrokkenheid van de examencommissie sluiten wij aan bij de uitgangspunten van de 'Handreiking examencommissies' van de Vereniging van hogescholen.

Belangrijke verbeteringen die voortvloeien uit de inhoud van dit document zijn:

4.1 Versterken deskundigheid examencommissie

Doel:

Bevordering deskundigheid examencommissie waardoor de betrokkenheid met het vrijstellingenbeleid en de toetsingen door de specifieke deskundigheid versterkt wordt.

Voortvloeiend uit de handreiking:

- Ga na welke deskundigheden in de examencommissie nog versterkt kunnen worden, bijvoorbeeld toetsdeskundigheid of deskundigheid over het wettelijk kader.
- Werk met profielschetsen waarin de vereiste deskundigheid wordt beschreven en pas de profielschetsen regelmatig aan.
- Overleg met het instellingsbestuur over deskundigheidsbevordering.
- Maak afspraken om het overleg tussen examencommissie en opleidingsmanagement te structureren.

Uitgaande van de wettelijke taken moeten examencommissies op verschillende terreinen over deskundigheid beschikken. Om te bepalen of studenten voldoen aan de voorwaarden uit de onderwijs- en examenregeling (OER) voor het verkrijgen van de graad, moet de examencommissie in ieder geval goede kennis van de OER hebben. Verder moet de examencommissie de kwaliteit van tentamens en examens kunnen waarborgen.

Acties

Opstellen van functieprofielen voor leden van de examencommissie.

Wie:

Opleidingsmanagement

Tijdspad:

Uiterlijk 31-12-2019

4.2 Organiseren structuur van kwaliteitszorg voor vrijstellingen

Doel:

Het sterker betrekken van de examencommissie in het vrijstellingenbeleid.

Voortvloei uit de handreiking:

- Zorg voor duidelijke beoordelingsmaatstaven voor de verlening van vrijstellingen.

De examencommissie heeft de bevoegdheid om vrijstelling te verlenen aan een student voor een of meer tentamens. De wijze waarop deze taak wordt uitgevoerd staat beschreven in het examenreglement. Of een vrijstelling kan worden verleend moet worden getoetst aan het examenreglement. Daarom is het noodzakelijk dat de gronden om een vrijstelling te verlenen, worden vastgelegd in het examenreglement van desbetreffende opleiding.

Artikel 7.13 lid 2 sub r van de WHW maakt duidelijk dat deze gronden gelegen kunnen zijn in eerder afgelegde tentamens of examens in het hoger onderwijs en in buiten het hoger onderwijs opgedane kennis of vaardigheden. Er kan grofweg worden gesteld dat een voorwaarde voor het verlenen van een vrijstelling is dat het vervangende onderdeel globaal dezelfde leerdoelen heeft als het curriculumonderdeel waarvoor vrijstelling verleend wordt. De motivering op basis waarvan vrijstellingen worden verleend dient helder en duidelijk te zijn geformuleerd en op adequate wijze te worden gearchiveerd.

Daarnaast kan de examencommissie in het examenreglement eventueel onderdelen laten opnemen die veel voorkomen ter vervanging van de reguliere curriculumonderdelen. In dat geval kan een verzoek om vrijstelling te verlenen “automatisch” worden goedgekeurd.

Acties:

Handmatige beoordelingsformulieren digitaliseren met een ‘inkijkfunctie’ voor de examencommissie zodat het verantwoordelijke lid van de examencommissie geïnformeerd is over de verleende vrijstellingen.

Wie:

Opleidingsmanagement

Tijdspad:

Uiterlijk 31-12-2019

4.3 Actieve rol van examinatoren in de vaststelling van het cijfer

Doel:

Delegatie van bevoegdheden met betrekking tot de vaststelling van tentamenuitslagen

Actie:

Benoemen van examencommissielid als eindverantwoordelijke voor de toetsingen.

De beoordeling van toetsinstrumenten vindt plaats door toepassing van het 4-ogenprincipe.

De digitale afhandeling van de correcties wordt opgevolgd door een automatische signalering naar de examinatoren die betrokken zijn bij de beoordeling.

De betrokken examinatoren stemmen onderling de verschillen af en bevestigen beiden digitaal een akkoord met de definitieve beoordeling. Bij blijvende verschillen van inzicht in

de beoordeling van een beoordeling plaatsen examinatoren een melding en benoemd de examencommissie (gemandateerd aan het onderwijsteam) een derde examiner die een definitieve beoordeling uitvoert.

Eindverantwoordelijk examencommissielid ontvangt een digitaal overzicht van de vastgestelde beoordelingen en signalering van benoemde 3^e examinatoren.

Wie:

Opleidingsmanagement

Tijdspad:

Uiterlijk 31-12-2019

4.4 Student nadrukkelijk betrekken in het proces van uitreiking getuigschrift

Doel:

Bewaken uitgifte getuigschrift als waardedocument en het bewust maken van de student van zijn verantwoordelijkheid in het proces van totstandkoming van het getuigschrift.

Actie:

Student nadrukkelijk betrekken bij de verantwoordelijk voor het verstrekken van juiste informatie. Opstellen digitale handleiding voor aanlevering noodzakelijke gegevens voor afgifte getuigschrift en digitaal akkoord bevestiging aanlevering gegevens.

Wie:

Opleidingsmanagement

Tijdspad:

Maart 2020

5. Verstevinging betrokkenheid klantbordgroep

Opgenomen verbeterpunten:

n.v.t.

Opgenomen aanbevelingen:

- Geef de klankbordgroep een meer directe en actieve rol voor de inhoud van de opleidingen;

Het beroepsprofiel van de opleidingen zijn tot op heden opgesteld door de beroepenveldcommissie van NGO-ENS. De afstand van de beroepenveldcommissie tot onze opleidingen ervaren wij als te groot. Daarom hebben wij sinds enige jaren een klankbordgroep. De klankbordgroep bestaat uit vertegenwoordigers van het werkveld, alumni en vertegenwoordigers van de beroepsorganisatie en fungeert als adviesorgaan voor het opleidingsmanagement. Tweemaal per jaar komt de klankbordgroep bijeen. Het opleidingsmanagement is aanwezig bij het overleg. De klankbordgroep adviseert het management over de inhoud van de opleidingen en informeert ontwikkelingen in het werkveld. Van de bijeenkomsten wordt een agenda opgesteld en wordt een kort verslag gemaakt.

5.1 Benadrukken rol klankbordgroep

Doel:

Inhoudelijke betrokkenheid werkveld formaliseren door de klankbordgroep nadrukkelijk te betrekken bij de totstandkoming en het onderhoud van de onderwijsprogramma's.

Actie:

De klankbordgroep wordt als werkveld betrokken bij de kwaliteit van de opleiding en ontvangt informatie over de uitkomsten van de evaluaties van de onderwijsmodules. De klankbordgroep wordt gevraagd om inhoudelijke input te geven voor verbetering van de opleidingsprogramma's actualiteiten in het onderwijs. De input van de klankbordgroep wordt op de eerstvolgende docentendag op de agenda geplaatst.

Wie:

Opleidingsmanagement.

Tijdspad:

De eerstkomende bijeenkomst van de klankbordgroep.

6. Verstevinging curriculum vanaf september 2019

Opgenomen verbeterpunten:

n.v.t.

Opgenomen aanbevelingen:

- Versterk en expliciteer de samenhang tussen de verschillende modules;
- Zorg voor een betere borging van de kwaliteit van de opdrachten en de werkplek;
- Werk de integrale competentiebeoordeling nader uit;
- Daag studenten meer uit om buiten het eigen werk onderzoek te doen en meer literatuur kritisch te bestuderen;
- Werk de beoogde inhoud van de scriptie verder uit en geef hier expliciet aandacht aan praktijkgericht onderzoek.

6.1 Verduidelijken van de opbouw van het onderwijsprogramma (curriculum)

Doel:

Verduidelijken samenhang tussen onderwijsmodules

Actie:

Schema van opbouw in de leeromgeving plaatsen waarbij de plaats van de betreffende onderwijsmodule in de opleiding schematisch wordt aangegeven en de doelstelling van de onderwijsmodule in samenhang met de leerlijn wordt aangeduid.

Wie:

Opleidingsmanagement

Tijdspad:

Uiterlijk 31-12-2019

6.2 Portfolio verduidelijken

Doel:

Portfolio duidelijker aan laten sluiten bij eindtermen, competenties en werkplek. In het profolio voldoende aandacht voor onderzoek opnemen inclusief literatuurstudie.

Actie:

Uitwerken portfoliogids met portfolio-opdrachten als vervanging voor de afstudeerscriptie. De opdrachten moeten aansluiten bij de gewenste leeruitkomsten op de verschillende niveaus in de opleiding. De te definiëren opdrachten moeten een samenhang heb met gevolgde onderwijsmodules.

Wie:

Opleidingsmanagement

Tijdspad:

Uiterlijk 31-12-2019

Actie:

Uitwerken beoordelingsformulier voor de beoordeling van de portfolio-opdrachten. De beoordelingscriteria richten zich met name op de eindtermen en de competenties. Het beoordelingsformulier moet overzichtelijk zijn en ingedaald naar onvoldoende/voldoende en goed. De beoordeling vindt digitaal plaats en wordt opgeslagen in het portfolio van de student.

Wie:

Opleidingsmanagement

Tijdspad:

Uiterlijk 31-12-2019